

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 30—
polletno	Din 15—
triletno	Din 7-50
posamezne številke	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

malí oglasi do 9 petít vrst	à Din 1-50
večji inserati ód 10 petít vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petít vrsta	à Din 3—

Uredništvo in upravníštvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Vsem somišljenikom.

Meščanski protikmeti listi, kakor »Jutro«, »Slovenec«, »Tabor«, »Gospodar« in druga bankarska ropotja, bo vedno skušala bogati naše vrste s takimi smrdljivimi bombami, kakor zadnjič v Vošnjak-Drofenikovim izdajstvom.

Ne verujte ničesar takim nesramnim lažem. Pričakujte mirno in zavestno svoje glasilo »Kmetijski list«, ki vam bo vse pošteno poročalo in istino pisalo. Naše kmetijske vrste se množijo in samozavestno gredo v boj preko vseh demokratičnih in klerikalnih lumparij.

Novo mesto.

Nasprotniki razširjajo laž, da tov. Klinc ni kandidat SKS. Objavljamo: Zaupniki okraja so tovariša Klince soglasno določili za kandidata. Tov. Klinc je izjavil, da vsled prevelike zaposlenosti ne more sprejeti kandidature. Vršilo se je novo posvetovanje zaupnikov, ki pa so se zopet enoglasno odločili za tov. Klince, katerega cel okraj smatra za najprimernejšega kandidata. Z czirom na tako voljo zaupnikov je tov. Klinc izjavil, da kandidaturu na programu SKS sprejme. Že danes lahko rečemo, da mu je zagotovljena sijajna zmaga! Cel okraj ga bo velil!

Kmečkim fantom in in dekletom.

Občni zbor Zveze društev kmečkih fantov in deklet se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 11. uri dopoldne pri Lloydju v Ljubljani. Pošljite svoje delegate na občni zbor. Fantje in dekleta, ki se zanimajo za svojo organizacijo, prisostvujejo lahko obnem zboru tudi tedaj, ako niso delegati. Vsled tega pridite v velikem številu!

Polovična vožnja je dovoljena vsem udeležnikom obnema zboru. Vsakdo kupi pri odhodni postaji cel listek ter pove, da se udeleži obnema zboru ter da ima polovično vožnjo. Listek v Ljubljani ne sme oddati, ker velja tudi za nazaj. V Ljubljani dobi vsak udeleženec obnema zboru legitimacijo in potrdilo, da se je udeležil obnema zboru, kar velja potem kot legitimacija za polovično vožnjo.

Kmetijska družba zopet naša.

Klerikalci pogoreli in nazadovali!

V pondeljek dopoldne se je vršil v Ljubljani občni zbor »Kmetijske družbe« in sicer za 1. 1923. Doslej se ta občni zbor ni mogel opraviti radi klerikalnih svinjarij, ki so lani svoj tehl-mehl z radikalni — Markov protokol itd. — izkoristili na ta način proti slovenskemu kmetu, da so onemogočili redno poslovanje »Kmetijske družbe«. Samo našemu odločnemu nastopu se ima slovenski kmet zahvaliti, da je državni svet razveljavil vladino, pod klerikalnim vplivom in pritiskom izdane odredbe glede »Kmet. družbe« in da kmet lahko v družbi zopet sam odloča. In da kmetje hočemo sami odločati, to se je v pondeljek zopet jasno videlo.

Občni zbor je vodil vladni komisar g. dr. Spiller-Muys. Na predlog tov. Azmana je občni zbor brzojavno pozdravil kralja, na kar je sledila volitev. Na Kranjskem je z večino 46 glasov in sicer z 118 glasovi zmagala lista SKS. Izvoljeni so: Za predsednika Ivo Sancin, oblastni kmetijski referent v Ljubljani; za II. podpredsednika Ivan Pipan iz Vižmarji pri Ljubljani; za odbornike: Ivan Azman iz Hraša pri Bledu; Franc Hočvar iz Strug pri Kočevju; Martin Bajuk iz Božjakova; Anton Meden iz Begunji pri Cerknici; Ivan Remškar iz Brezovice; Alfonz Mencinger iz Boh. Bistrice; Boh. Skalič, ravnatelj kmetijske šole na Grmu; Ivan Urek iz Globokega pri Brezicah; Lovro Petovar iz Ivanjkovec; Alojzij Pavlin, oblastni veterinarski referent v Ljubljani.

V štajerski skupini so klerikalci, dobili 77, naša lista pa 57 glasov. Za I. podpredsednika je na ta način izvoljen zloglasni profesor Jare. Kaj ta kmečka zveza nima nobenega kmeta za to mesto? zelo značilno, da silijo klerikalci na taka mesta ljudi, ki nimajo pojma o kmetijstvu. Jare je vendar s svojim »kmetovanjem« v Siški dosti dobro dokazal, kakšne sposobnosti ima za kmetijstvo! Za računsko pregledovalce sta izvoljena naša kandidata, in sicer: g. Ivan Piber, župnik v Senčurju nad Kranjem in Andrej Roškar iz Čvena pri Ljutomeru. V družbi je sedaj 12 naprednih in 9 klerikalnih odbornikov. Na prihodnjem obnem zboru bo cel odbor naš, ker zmagamo tudi na Štajerskem.

Omenimo še, da je med štajerskimi

delegati bilo par duhovnikov, ki so se zelo surovo obnašali. Nek delegat, za katerega so klerikalci mislili, da bo volil z njimi, je spoznal klerikalne lumparije in se je odločil voliti SKS listo. To je zapazil nek duhovnik, ki je besen planil na kmeta-delegata in mu izpulil iz rok SKS listo. Nastalo je silno razburjenje in samo miroljubnosti naših tovarišev se je zahvaliti, da delegati podivjanega duhovnika niso pobili na tla.

SIJAJEN SHOD PRI »LEVU«.

Popoldne ob 2. uri se je vršil sestanek SKS v dvorani pri »Levu«. Razvil se je v sijajno zborovanje. Predsedoval je tov. Pipan. Prvi je govoril tov. Sancin, ki se je zahvalil za izvolitev v »Kmetijsko družbo«. Nato je izredno živo govoril tov. Pucelj. Sledili so govori tovarišev Kukeca iz Zaleca, Plavšaka iz St. Jurja ob Taboru, Azmana iz Hraša, tajnika Bukoveca, Majcena iz St. Janža, Černeta iz Siške, Hodnika iz Srednje vasi in mnogih drugih. Vladalo je silno navdušenje, osobito še ob odločnih izjavah štajerskih tovarišev, ki so vsi odločno obsojali početje ljudi, kakor sta Drofenik in Vošnjak.

Mi gremo naprej!

Glasovi o razmerah na Štajerskem.

V zadevi Drofenika in Vošnjaka smo prejeli iz Štajerske od naših pristašev celo vrsto dopisov, v katerih se najstrožje obsoja početje imenovanih dveh ter se odobrava njujina izključitev iz stranke. Dva najznačilnejša dopisa v naslednjem objavljamo:

PRISTASEM SKS V MARIBORSKI OBLASTI.

Štiri leta predsedujem okr. odboru SKS ter me je veselilo, da ste bili zmajir navdušeni za naš kmetijski pokret. Opazovati pa sem začel že v početku osebe, ki so vlekli v stran ter jim ni bilo po godu, da so se morale pokoravati sklepom okr. odbora. Za zadnjo sejo okr. odbora v vabilu nisem stavil na dnevni red volitve nosilec liste za mariborsko oblast, ker so se vabila prej razposlala, ko so bile volitve razpisane. Na dan seje okr. odbora in zaupnikov pa je želelo mnogo tovarišev, da se mora isti dan določiti nosilec liste za našo oblast.

Po otvoritvi sem vprašal celi zbor, če se strinja s tovariši, ki predlagajo voliti nosilec liste. Samo Drofenik, Vošnjak in še trije člani zbora so glasovali proti.

Na predlog, da naj bo nositelj liste tov. Pucelj, je celi zbor razen pet članov z vzklikom »živjo Pucelj« potrdil predlog in za nosilec liste s tem izbral tov. Pucelja. Tudi Drofenik in Vošnjak pritrdirita sklepu večine.

Za 6. dec. pa sta sklicala Vošnjak in Drofenik ponovno sejo brez moje veje sili, češ da ne sme biti nosilec liste Pucelj.

Jaz sem slučajno zvedel, da sta se mudila g. Drofenik in Vošnjak v demokratičnem tajništvu v Mariboru ter sklepala s demokratično stranko pakt z njimi brez vodstva stranke. Mene kot predsednika niti vabila nista poslala.

Prišlo je na sejo dne 6. dec. 25 članov, ki sta jih povabila in računala, da so to njujini najboljši zaupniki. Seje sem se udeležil brez vabila, jo vodil ter sem želel, da se zadeva reši mirnim potom in brez škode za našo stvar. Nato da Drofenik izjavo za kompromis z demokrati, na kar mu odgovorijo kmetje, da je njegova izjava sama barbarija. Sedaj je bil Drofenik prepričan, da je blamiran ter je razburjen z Vošnjakom odšel od seje in z njima dva poštna pristaša SKS, ki bodeta takoj spoznala Drofenik-Vošnjakovo slemomišenje.

Nato vprašam povabljenega, kaj mislijo o celi stvari: Takoj so zahtevali izključitev Drofenika in Vošnjaka iz stranke. Nekateri so povdarjali, da bi se to bilo moralo storiti že pred dvema leti. Predlog se je sprejel in dal javnosti naznanje. Tovariši, tako ste izžestili stranko ter s tem storili koristno delo. Drofenika opozarjam, da naj reši poprej delniško zadevo mariborske fiskarne, ki jo je v prid mariborskim demokratom že takrat izvajal ter s tem povzročil SKS veliko škodo in s tem dokazal javnosti svojo politično in gospodarsko nesposobnost. Demokratom pa privoščim Drofenika in Vošnjaka in sem jim hvaležen, da so nam omogočili izključitev teh dveh.

Vi pristaši SKS, ki ste se kakor skala dosedaj borili za kmečki pokret, storite tudi pri bodočih volitvah svojo dolžnost! Sedaj vidite, da nas iščejo voditelji nasprotnih strank, ker vidijo brez nas svoj pogin.

Na Kranjskem nimajo v SKS takšnih izdajalcev, kakor smo jih imeli dosedaj pri nas in kako lepo tam stranka napreduje! Upam, da bo odsej tudi pri nas bolje!

Na »Jutrovo« očitjanje, da sem Puceljev ožji privrženec, izjavljam: Če bi bila Drofenik in Vošnjak tako sposobna, idealna in resna politika kmetijskega pokreta, kakor je tov. Pucelj, bi bil jaz ravno tako njujini ožji privrženec. Ker pa sta v teku štirih let pokazala popolno nesposobnost, delala prepir v stranki in razdor, zato sem bil tudi jaz za njujino izključitev iz stranke.

Maribor, 9. dec. 1924.

Anton Lipovšek,

predsednik okrožnega odbora SKS.

Drugi dopis smo prejeli od odličnega tovariša iz ptujskega okraja in se glasi tako-le:

SAMA STA SE OBSODILA.

Pri seji okrožnega odbora SKS za mariborsko okrožje, dne 22. novembra se je enoglasno sklenilo, da bodi tov. Pucelj nositelj liste tudi za to okrožje, in to iz razlogov, ker smo imeli tukaj v stranki ljudi, ki so se že vedno prepirali za prva mesta. Zlasti pri zadnjih državnozbornih volitvah se je pokazalo, da je hotela nastopiti kar cela vrsta teh »boljših« z zapeljivim imenom »nosilec liste«.

Ker je pa nazadnje le eden človek kot nosilec liste mogel, so se pa ostali razsrdili, puščali kratkomačo stranko propadati, mesto da bi ljudstvo počevalo o predstoječi opasnosti in nesrečah, ki so bile za naše ljudstvo že predvidene, ako zmagata gospodstva struja. Ti ljudje bili so sokrivci, da je radi njih delamrznosti oziroma častihlepnosti zmagala na celi štiri klerikalna stranka, ti ljudje so zato sokrivci za vsa škodljiva dejanja klerikalne stranke.

Ze od časa volitev 1920 se je med člani odbora, kakor med ljudstvom sploh pogovarjalo, da bi bilo za stranko mnogo boljše, ako bi imeli mi namesto nekmeta Vošnjaka za poslanca jedno popolnoma priprosto ter manj častihlepno kmetško dušo. Zalibog bile so tistokratne volitve že tako vpejane, da smo pač morali vzeti za vsakega četrtega jednega kvalificiranega kandidata, usoda nam je pa v tem času nudila le kakšnega brezposelnega profesorja ali pa kup navianih advokatov. Ni čuda, da se je ljudstvo v tem slučaju odločilo za Vošnjaka, ker je sam na shodih tako ljubezljivo poviseval in tako mlo častil kmetški stan.

Takoj po volitvah 1. 1920, ko je stopila SKS v vlado, pokazali pa so gospod profesor pravo barvo ter svojo ljubezen in pojmovanje kmetškega stanu s tem, da so kmeta kratkomačo zapustili.

Gospod Vošnjak! Ko so bili najbolj potrebni zakonski načrti za korist kmetovalca, ko se je trebalo na vse strani delati, da se razsužni kmetški stan v domovini, izbrali ste Vi mesto poslanika v Čehoslovaški, četudi tam ni bilo za našega kmeta nič za doseči ter od tam ni bil zatiran naš slovenski živelj. Gospod Vošnjak! Ze tistikrat ste izgubili pri našem ljudstvu kredit in ko ste se hoteli ponovno vsiliti za kandidata in nosilec liste, je bila sodba o Vas že izrečena in pravomočna.

Toliko torej v začasno pojasnilo, dokler ne boste več zahtevali.

Približno isto bi veljalo za vašega drugega tovariša in sobojevnika za mesto nosilec liste, vašega »prijatelja« Drofenika. Ko so bile skupščinske volitve 1. 1920, je pač še šlo, da se je dalo precej na to, da naj bo poslanec oni, ki ima bolj ljubezljiv in poskočen gobček, čas pa je pokazal, da naj bo poslanec mož malih obljub ter velikih dejanj. Vi, g. Drofenik ste pa bili z obljubami tako bogati, da ste obljubljali najbolj zavednim prista-

I. Bunin. — Dr. N. Preobraženski:

Knez knezov.

(Konec.)

Blizal se je večer. Klepetave kavke so si iskale prostora na mrežah dimnikov nove hiše. Spavajoči so se zbudili. Sinovi Lukjana Stepánova, mrki, gostolasi in trdni kmetje, so šli drug za drugim mimo se umivat v ribniku. Otrok, ki je sedel v vedru, se je z njim vred prevrnil in kričal po vsem dvorišču. Seva se je poslovil. »No, pa srečno hodi,« je rekel Lukjan Stepánov, »bolj krepko se uči.« — Seva je skočil na svojo nervozno kobilico in jahal čez jez ribnika. Večerni hlad in molk sta se spuščala na steno. Vrabei so napolnili ožgano golo ivico ob jezu z gostim, večernim, brezskrbnim čivkanjem. V rumenkasti redki vodi poleg jezja je mrgolelo drobnih vodnih stenic. Kmet, ki se je umival, je sedel na ilovnatem bregu brez paša, zrcalil se je pod bregom in gledal na oranžasto sonce: spravljalo se je k počitku za steno, za nepregledno ravan, v mlečno-modro suho meglo. Strnišče je bilo citronaste barve. Pastirček z oteklo ustnico, v ovčji kapi, je počasi gnal po strnišču čredo ovac: »Krrj!« Šle so stisnjeno in še ščipale med potjo travo s

šumnim sopenjem. Seva se je odpeljal od pristave, z zavistjo pogledal na njen mir in zločnost, udaril konja z bičem in se spustil v dir. Ostavil je za seboj oblak prahu. Ta oblak se je raztegnil na kilometer daleč in se dolgo, dolgo ni vsedel, dokler se ni stemnilo...

V Moskvi je deževalo celo jesen. Mika ni pisal in ne pošiljal denarja iz vasi — imel je zopet ljubico. Mama je bolehalo, — vsaj pod to pretevo niso nikogar sprejeli. Sprejemali so samo Žendrinškega, strastnega ljubitelja gledališča. Bil je prileten, zelo debel in do skrajnosti skrbno opravljen, bil je nadušljiv in njegove ostre šale so slovele po celem mestu. Novembra meseca se je Ljulju na splošno presenečenje z njim omožila. Zdaj je že neprenehoma snežilo. Ponoči so dirjale po Tverski trojke, ena za drugo z bingljajočimi kraguljčki. Žendrinški, ki se je zelo sprijaznil s Sevo, je živel, kakor vedno, cele noči v svoji družbi v Streljni. Jemal je Sevo vedno s seboj. Žendrinški je kadil na mrazu smodke in sedel v sibirskem kožuhu med ženo in malo znamenito igralko. Nagibal se je vedno k umetnici in govoril na tihem šale, da se je glasno smejala in ga bila po rokah. Ljulju, zavita

v drago lahko kožuhovino, v srednjeveškem žamestestem baretu, je vtaknila obraz v nenavadno veliki mufl in je žalostnih prosečih očeh gledala na mladega huzarskega oficirja, ki je sedel nasproti. Njegov sosed, znamenit pevec, z obrazom velikaša iz časa Katarine, z lasmi, ostrizenimi naokrog, kakor pri kmetih, toda v cilindru in medvedjem kožuhu, je delal lene in ravnodušne oči: bil je ljubosumen. Ljulju je žalostno mislila:

Jaz sem grda, pokvarjena...

V Streljni in pri Jatoru se je šele pričelo življenje. Veselo je bilo stopiti noter med svetlobo, toploto, žareča ogledala, v topli zrak, ki je dišal po smodkah, šampanju in pečenih jerebicah. Veselo je bilo stresati bleščečo mrzlo soliko s kožuhovine in jo vreči v roke urnih služabnikov. Veselo je bilo pomagati odpenjati snežne čevlje damam, ki so šumele v svilenih krilih, bile so rdeče in vesele od mraza!

A Lukjan Stepánov, ki je mirno spal s celim svojim množestvilnim naraščajem in teleti v toplim podzemeljskem brlogu, se je ob tem času že tretjič zbudil in je bes stopil na skripajoči sneg pod črno-modro nebo in zvezde.

¹² Katarina II. Velika, 1762—1796.

¹³ Znane drage gostilne na kraju Moskve.

sem neizvedljive stvari, izvedli pa niste niti izvedljivih. Pritožil se mi je n. pr. tovariš, kateremu ste neko prošnjo dve leti skrivali neke na Vasem podstrešju, potem ste mu spise vrnili ter pripomnili, da ste konečno komaj dobili iste preko Beograda nazaj. Pluj — na nobenem teh spisov ni niti najmanjšega znaka, da bi se nanašali sploh pri kakšnem uradu.

Ko sem Vas pisec teh vrst enkrat vprašal kako in v kakem sorodstvu stojite Vi do bivšega štajercijanskega in nemškutarskega kandidata Josipa Drofenika, ste se mi izrazili: To je pa bil moj brat! — Dobro, pika.

Pri zavednih pristaših stranke se je že davno govorilo, tolmačilo in sklenilo, da niti Vošnjak niti Drofenik ne more biti več posla nec in odgovorni faktor kmetijskega pokreta ter se je ravno zato tudi postavilo tov. Puelja za nositelja liste v mariborskem okrožju. Nazadnje je pa prišlo, kar je vedno moralo priti: Ker gospoda V. in D. proti volji ljudstva ne moreta postati nosilca liste SKS v mariborskem okrožju, hočeta postati isto na drug način, da prodasta svoje duše in vse kmetijsko ljudstvo gosposki stranki, samo da postane zopet velika moža. Gospoda in bivša tovariša, obsodila sta se sama!

Drofenika je treba spoznati.

Spoznali pa ga bomo najbolje po dejanjih. Zato objavljamo njegovo pismo nekemu našemu tovarišu, katerega je Drofenik sam podpisal na svojo od demokratov sestavljeno in od njega na sestanku SKS v Mariboru prečitano izjavo. Drofenikovo pismo se glasi sledeče:

»Blagorodni gospod! V št. 53. Kmetijskega lista: z dne 10. t. m. čitam v moje začudenje Vašo izjavo. Ker je v tej izjavi nagromadeno toliko surovega obrekovanja in direktnih žaljk, Vas prijateljsko pozivam, da se meni poštovno pisno izjavite, ali ste Vi zares to žaljivo in tožljivo izjavo podpisali in ako se ž njo strinjate, da zamorem v obrambo na tak nesramen napad na mojo čast iskati zadoščenje pri sodišču. Spominjam Vas, da ste, vprašani po tovarišu dr. Vošnjaku, njemu izjavili, da ste proti Pueljevi kandidaturi in ste za skupen nastop z drugimi neklerikalnimi strankami. Isto ste izjavili meni, ko sva se srečala po tem sobotnem shodu proti večeru pred Narodnim domom. Poznam Vas kot poštenjaka in narodnjaka in, da kot tak resnice ne boste tajili! Pričakujem torej od Vas takojšnje decidirane izjave ali ste ali niste podpisali v »Kmetijskem listu« objavljene »Izjave«, da vem podvzeti potrebne korake. Naglašam Vam končno še enkrat, da strankinega programa nismo in ne bomo kršili, osvobodili smo se samo neznesnega ljubljanskega diktatorstva in bomo z lastnim vodstvom in lastnim listom za mariborsko oblast naši kmečki ideji več koristili kot kranjski komedijanti. — S tovariškimi pozdravi Jos. Drofenik. — Št. Jur ob juž. žel., 12. decembra 1924.

Naš tovariš nam izjavlja, da Drofenikove trditve ne odgovarjajo resnici. Naš tovariš ni nikomur niti pisмено, niti ustmeno izjavil, da bi bil za kompromis z demokrati ali za ločitev od Ljubljane. Sedaj vidite, kakšen je Drofenik!

Zoper zmešane pojme.

I.

V staroslavnem Celju — menda v prav tisti dvorani, v kateri se je dr. Korošec lani v drugi polovici maja trkal na prvi, da je edino njegova in zmage 18. marca zadugo samoradikalna homogena Pašičeva vlada — so v četrtki zborovali klerikalni zaupniki. »Zborovali pravim zato, ker je bila lista že gotova, vložena in govor g. Korošca že postavljen v »Jugoslavanski tiskarni za Slovenca v Ljubljani in sicer z vsemi viharinami odobravanji in prekinjenji vred. Za nas je ta govor v toliko zanimiv, ker ni mogel g. Korošec prikriti strahu zoper »Geister, die er rief« in je zato slovenskemu Radiću bolj pokadil, nego to zasluži po vrednosti in važnosti, na drugi strani pa je o stanovskih strankah spregovoril to-le: »Zato je naše mišljenje, da trpeči stanovi ne smejo danes (?) itd. vsak na svojo stran, ampak se stisnili ramo ob ramo ter skupno boriti za svoj ogroženi obstanek. In to jim je omogočeno pod streho SLS, kot stranke slov. naroda. Ne prikrivamo si, da se v dnevnem življenju nahajajo nasprotja, a naša naloga je, ta nasprot-

ja omiljevati in odpravljati, a ne jih uporabljati za medsebojni boj. Kdor hujska stan proti stanu, ni iz naših vrst. Prepričani smo, da s tem ravnamo v duhu krščanstva, ki z ljubeznijo in pravico spaja vse različne stano-ve v višje organizme, v narode in države. Politika SLS gre in bo šla za tem, da ne razkrajamo socialne strukture našega naroda. Nismo stranka samo enega razreda ali enega stanu, kajti razredna stranka že po svojem bistvu ne more biti konstruktivna, temveč mi smo stranka, v kateri najdejo vsi stanovi zavetje, mi smo stranka slov. občestva, slov. naroda. In za vse hočemo in bomo skrbeli po načelih kršč. socializma itd.

Ker je SKS stanovska stranka, je jasno, da je veleučeni g. doktor s tem ciljal na nas. Ali vrlo slabo in vidi se, da le iz zadrege. Pred vsem pozablja g. Korošec eno. Kmetijska stanovska stranka ni enaka delavski stanovski stranki in sicer zato ne, ker je kmetijska stranka vselej večinska, a delavska manjšinska. Večinske stranke so obče narodne, ker predstavljajo voljo večine, torej voljo celega naroda, a delavske stanovske stranke voljo manjšine, ki se mora potem, ako se hoče uveljaviti, poslužiti diktata in se tako večini vsiliti. Nasprotja v življenju priznava, priznava potrebo omiljevanja in odpravljanja, a ne pove kako. Kmetijska stanovska stranka pa hoče ta nasprotja odpraviti na način, da uravna javno življenje tako, da ta nasprotja ne bodo reševana na škodo večine, nego v njeno korist in je zato konstruktivna. Kmetov je 85%, obrtnikov, trgovcev, rokodelcev in drugih stanov (tu so tudi med drugimi podeželski župniki), ki spadajo v isto interesno sfero, pa je gotovo 10% in če se nasprotja, ki jih dr. Korošec sam priznava, ugajajo tem na korist, gotovo tudi krščanstvu in nasprotno, še manj krščanskemu socializmu. Oblaževati in popravljati nasprotja, ki nastajajo med posameznimi stanovi, na način, kakor so delala desedanje vlade, pri katerih je odlično sodpravljaj dr. Korošec, pa je res pravi diktat manjšine na večino naroda in za tako politiko sklicevanje na krščanstvo smatramo za grdo blasfemijo. Kot dokazuje v to poglavje navajamo: carinsko, izvozno, finančno, valutarno, tarifno, trgovinsko in vso našo notranjo politiko.

Ali je n. pr. — ker ni v stanovskem kmečkem duhu — izvoz prašičev rešen v krščanskem ali krščanskem socialnem duhu, da n. pr. v času, ko nam kmetom ponujajo po 55 do 60 kron za kilogram živih prašičev, meščani — zlasti ubogo uradništvo in delavstvo — plačujejo slanino po 140 K in mast celo po 160 K za kilogram?

In vendar dr. Korošec ni našel v štirih mesecih časa, da bi bil to izvozno carino preštudiral?

Ali je v krščanskem duhu postopanje Koroščeve vlade v vprašanju karteliranja državnih sladkorih tovarnen in v zvezi s tem podražanje sladkorja pri konsumentu in pocenitev sladkorne pese pri producentu?

V kakšnem duhu je rešeno carinsko vprašanje kož, ko je visoka izvozna carina na kožo, a nikaka na usnje?

Ali je kaj kršč. socializma v naših trgovinskih pogodbah s sosedi, ko smo zaradi interesov nekaterih bančnih skupin izgubili vse trge in izvoz našega vina?

Ali je tudi to rešeno v duhu krščanstva, da daje državna banka državni kredit po 6%, druge banke pa ta isti kredit potrebnim po 18—25% ali še dražje? Zakon o kmetijskem kreditu, kakor o obrtnem pa spita spanje pravičnih.

Ali je krščansko, da drže v svojih krepkih veleposestniki tisočhertarska zemljišča, priden, delaven kmet pa nima dovolj zemlje, da bi pošteno preživel svojo mnogoglavo družinico? Vi pa hočete spajati s krščansko ljubeznijo vse v eno celoto, to je, da ostane veleposestnik še naprej magnat, kmet pa uboga raja in trpin.

Ali je v smislu krščanskega nauka, da je naša valuta vedno dobra, kadar ima kmet blago, a kadar prodaja, je padla tudi valuta in mora zopet drago plačevati?

Ali je krščansko socialno, da se vprašanja vseh manjšinskih stanovstavlja v ospredje in prej rešavajo nego vprašanje največjega stanu na svetu, to je kmetijskega?

Če pa hočemo to spremeniti, moramo dati vso moč in oblast temu stanu, in ko bo porušil vse desedanje krivice in lopovščine, še le tedaj si bo zgradil svoj dom v svoji državi po svoji potrebi in okusu.

Ne verjamemo, da bi bil gospod dr. Korošec proti stanovskim stran-

kam, če bi bil duhovski stan tako močan kot je kmetijski?

Ne verjamemo, da bi bili advokati proti stanovskim strankam, če bi jih bilo toliko, kot je kmetov!

Ne verjamemo, da bi bili bankirji proti stanovskim strankam, če bi jih bilo 85%, a nas kmetov samo 2—3%. Tudi volk je dolžil jagnje, da mu kali vodo, lisica bi rajši zajca, da nima tako hitrih nog in volk je vselej za krščanski socializem, kadar bi rad požrl kozo.

In zato je nam kmetom stanovska stranka potrebna, če nečemo, da nas boste meščani pod različnimi naslovi še naprej izžemali in izkoriščali. In ker je kmetu stanovska stranka potrebna, zato je vsej ostali gospodi trn v peti in tudi gospod Korošec je bil iz tega razloga v Celju proti stanovskim strankam.

Tovariši-kmetje, spregledjte torej!

SLS na umiku.

Vsem je še v živem spominu s kakšnim krikom in vikom je šla SLS lansko leto v volilni boj. Znane so njene neizpolnjene obljube, s katerimi je prevarila in ujela uboge volilce. Nobeno geslo ji ni bilo dovolj radikalno, noben slager dovolj hud in opopran in klerikalci so pričakovali, da jim Korošec pretvori življenje na zemlji v pravi raj in zlasti, da bo slovenska samostojnost v avtonomiji tako močna, kakor doslej še ni bila nobena država na svetu.

To domnevo so v volilstvu vzdrževali še naprej klerikalni tigri po volitvah. Šli so v Zagreb ter se zvezali z Radićem. Živelci so od milosti politične moči gospoda Radića štiri mesece in ni čudno, če danes njihovo volilstvo misli, da je bolje, da gre direktno k Radiću, nego pa še le k njegovemu mešetarju Korošču. Ljudstvo misli popolnoma logično in dosedanja klerikalna antidržavna gonja je ljudstvo uverila, da hočejo vse to doseči tudi klerikalci.

Kadar se licitira navzdol, so hude besede najbolj vabljive. Tudi klerikalci so v federalističnem bloku pridno trobili na Radićeve trobente, zato pa danes ponujajo volilstvu prav skromne piščalke. Ljudje kar ne morejo verjeti, zakaj so tako krotki postali in kako je mogoče, da vidijo v radićevizmu, ki so ga oni prifurali čez mejo, tako strašno nevarnost. In proti republikci so tudi, da si se je »Domoljub« drl zanjo še leta 1918. in 1919.

In koliko smo zaradi naše pripravljenosti za pošten, bratski sporazum, za sporazum, ki ne daje in ne jemlje, trpeli baš mi od klerikalnih napadov. Ker hočemo enotno, močno kmetijsko državo, ker hočemo pravično razdeljene pravice in dolžnosti, ker hočemo v miru živeti s srbskimi, banaškimi, bosanskimi, dalmatinskimi in hrvaškimi kmeti, so nas zmerjali z izdajalci domovine.

In v predzadnji številki našega lista smo prinesli izpod peresa tov. Puelja obširen članek »Za razčiščenje pojmov«, kjer je prikazano pogubno delo meščanskih strank, obsodba predaleč zabredle levice in desnice in res možati klic na srednjo pot, na stabilen, bratski, gospodarski in vsem enako pravičen centrum pomirljivosti, skupljenosti in vsestranskega popuščanja. Pa se je zgodilo čudo. Slovenec je prinesel članek, kjer se zavzemlje za isto stališče. V 284. številki piše: Proti skrajni desnici in proti skrajni levi; to je geslo Slov. ljudske stranke.

Pred vsem konstatiramo, da to doleži ni bilo stališče SLS. Kajti, če bi bila tako stališče zavzela ta stranka pravočasno, bi danes ne bilo toliko sovraštva proti naši državi v dušah priprostitih ljudi. Njeno delo v parlamentu — kolikor ga je bilo — še bolj pa njeno delo v narodu in časopisju te stranke, je učinkovalo baš nasprotno in opozarjamo na to delo, ki je nesporen dokaz, da je SLS vedno hotela vzbujati v svojih masah prepričanje, da je ona najodločnojša in najskrajnejša levica.

Zakaj pa danes ta sprememba? Ali je poboljšanje odkritosrečno? Če bi bilo, bi ga mi prvi pozdravili. Ali ker poznamo klerikalno stranko do kosti, vemo, da je to le ovčja obleka za požrešne volkove. Ljudstvo je spregledalo, naveličalo se fraz in bojnih slagerjev, hoče miru in sporazumnega dela. Od republik, avtonomij in nacije propada in ščavarjem več ne verjame. Geslo kmečkih strank, da je treba nazaj na srednjo pot, učinkuje povsod in zato so tudi klerikalci zavrgli trobente iz jezika in ponižno markirajo za nami klic: Nazaj na srednjo pot! Proti skrajni levi in proti skrajni desnici!

Toda ljudstvo pozna svoje sleparje

že od davna. Tistim pa, ki še ne poznajo vsakokratnih klerikalnih pripomočkov pred volitvami, je dolžnost zavednejših naših ljudi, da odpirajo klerikalnim zapeljancem oči. Naj nihče ne verjame v klerikalno poboljšanje! Njihov sedanjí klic je samo slaba in šibka kopija našega prizadevanja, je samo poskus varanja, je samo hinavščina, s katero bi radi zopet natresli kroglic v svoje škatle. Zato poučujte še zapeljane klerikalce, kakor je zapisal tov. Puelj v predzadnji številki našega lista: Ne Pašič s Pribečevićem repkom in njihovim velikosrbskim izžemanjem prečasniskim krajev, ne Radić-Korošec-Spahov separatizem in dostikrat protidržavno rovanje ne moreta vrniti nam mir in red in oni pravični in poštini sporazum, ki ne jemlje in ne daje, nego pušča vsakemu svoje in katerega stvoriti more samo kmetijski narod, narod dela, narod štedenja, narod poštenja, narod požrtvovalnosti, narod pravičnosti, ljubezni, bratstva in enakosti. — Kmetijsko ljudstvo ljubi in varuje svoje, spoštuje tuje. Samo po tem načelu je mogoče pošten in trajen sporazum. Da pa zmaga to načelo, mora iz našega javnega življenja laž, zahrbtnost, demagogija, korupcija, lakomnost, zapravljenost, varanje in sleparjenje ljudstva, podkupovanje, nedoslednost in vsi umazani in nepošteni načini pri nabiranju javnega zaupanja. In zato mora veljati v prvi vrsti naš boj tudi vsem tistim strankam, ki se gorenjega orožja poslužujejo v dosego svojih moči.

Napredne sile ali „narodni blok“.

Ti dve gesli propagirajo demokrati. Kdo so demokrati? Jugoslovanske napredne stranke so se ob preoratu združile ter ustanovile skupno napredno stranko pod imenom »Jugoslovanska demokratska stranka«. Ne more se oporekati, da niso bili med voditelji naprednih skupin, ki so stvorile novo skupno stranko, tudi idealni možje in pravi demokrati. Stranko je stvorila inteligenca, ki je od tedaj vodila skupine naroda brez različne stanov. Ta inteligenca ni računala z razpoloženjem širših slojev naroda, posebno ne z mišljenjem kmeta. To je z istim stanom, ki tvori večino vsake ljudske stranke. S početkom samostojnega gibanja zemlje-delcev v Jugoslaviji je bila začrtana nova smer politike. To je smer uredbe države v kmetijskem smislu, ne v smerih visoke meščanske politike, nego po potrebah in obzirih zemljedela. Politika zemljedelecev bi se morala stvarjati in kretati vspremdno in obzirno s politiko naše industrije, kjer je zaposlen drugi produktiven del našega naroda, to je industrijski delavec. Tej politiki novega pokreta bi se moral pridružiti vsak pošten politik inteligent, ki res hoče dobro narodu in državi.

Ekaf je še nek drugi moment, ki naj bi opravičil geslo naprednega in narodnega bloka; kateremu bi se moglo zastopati vprašanje urejevanja države v stanovskem smislu. Rezultat volitev marca 1923 je vstvaril položaj nemogočnosti plodnega parlamentarnega dela. To so uvideli vsi oni, ki trpe vsled neurejenosti države, ki so to državo desetletja vstvarjali in se za isto borili z življenjem in imetjem. Ti idealni veliki ljudje so hoteli napraviti konec brezvestni igri samozvanih voditeljev naroda ter dobiti vodstvo države v svoje roke, po vzorcu italijanskih nacionalistov. Načrt se je ponesrečil, geslo »Jugoslavija je naletelo na odpor srbskega separatizma, podpiranega od najjačih vladnih krogov. Danes so ti ljudje cmajani ter so celo zašli na kriva pota neiskrene politike tako zvanih »samostojnih demokratov«, ki so že razbili demokratsko stranko. Ob enem, ko se ti proglašajo za nacionalni blok, se bore proti nacionalistu Davidoviću, ki je vodja ostale skupine demokratske stranke.

Torej ne eno, ne drugo. Demokratska stranka je razbita, nacionalnega bloka ni. Zakaj torej obsojati in ovirati pokret zemljedelecev, ki mora iti svojo pot do popolne uredbe mogočne države Jugoslavije?

Znamo, da je Radićeva politika veliko otežila hitro uredbo države v smislu načrta pokreta zemljedelecev, ker je opustil seljaško politiko ter zlorabil silo seljaške organizacije za hrvaško narodno vprašanje. Ali hrvaški kmet pojde preko te nezgode za celokupnim pokretom zemljedelecev Jugoslavije, ako ne z Radićem, pa proti oziroma preko Radića. Kako naj v teh razmerah gre Samostojna Kmetijska Stranka v Sloveniji z onimi, ki

drugod v državi zatirajo in cvirajo zbere zemljoradnikov? To more storiti le, če kot stranka likvidira in se razbije ob enem z demokrati. Stranka SKS kot del celokupne stranke zemljedelecev Jugoslavije ne more propasti, ker ima dovolj trdno moralno podlago.

Proglašanje zemljedelskega gibanja za boljševisko, je le namen demokratov in radikalov, z silo zatirati pokret. Bodele zatirali, a zatrili ne boste! Vsaka dobra ideja je trpela, a konečno zmagala. Najmanj častno pa je, da najnaprednejši in najzdravejši pokret za mogočno Jugoslavijo ovirajo in zatirajo naprednjaki, ki pravijo, da so demokrati. Če vam nasedajo slabši iz naših vrst, še ne mislite, da bode nastvari konec. Ivan Mrmolja.

Vprašanje na finančnega delegata dr. Šavnika.

Ivan Omahen, kočar iz Ceste, občina Vel. Gaber, srez Litija, je bil obdavljen za prometni davek za Dfn. Proti temu obdavljenju se je pritožil in v pritožbi navedel, da on nima nikake obrti, da ne trguje in sploh ni opravljal nobenega posla, od katerega bi moral plačati kak prometni davek, ker je kočar in se preživlja, kar pridelava na svojih njivah. Okrajno davčno oblastvo Litija v Ljubljani je pritožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da je Omahen opustil prijavo za odmero davka in je zato izgubil pravico pritožbe.

Proti temu odloku se je Omahen zopet pritožil na fin. delegacijo, na to pritožbo pa je dobil ta-le odgovor: »Delegacija min. financ v Ljubljani je z odlokom z dne 30. septembra 1924, št. 2038 I B Vašo pritožbo proti zavrnitvi priziva zoper poslovni davek za l. 1923, zavrnila po čl. 10. zak. o davku na poslovni promet, ker kljub pozivu z dne 27. novembra 1923, št. 3385 niste vložili prijave, da si je Vaš promet v l. 1922, presegal 15.000 Din. O tem se obvestite s pripombo, da se proti tej odločbi po čl. 15. zak. o davku na poslovni promet upravnim putem ne morete nikamor več pritožiti.

Omahnu so na to zarubili edino kravo, da iztirjajo predpisani poslovni davek. Omahnu je dalo županstvo potrdilo, da ne kupuje z nobeno robo, kakor z onco, kar potrebuje za svoje kmetije, to je, da preda tele, če ga ima, da si kupi konjica za setev in ga zopet preda, ko ga več ne potrebuje, to je, dela to, kar vsak kmet mora delati. Dalje je Omahnu potrdilo okrajno glavarstvo v Litiji, da nima nobene obrti vpisane.

Iz vseh podatkov je bilo davčnemu oblastvu znano, da Omahen ni bil dolžan nobene napovedi glede prometnega davka, ker ni ne obrtnik, ne trgovec, ali kljub temu se davčno oblastvo, kakor fin. delegacija opirata v svojih odlokih na predpis, da davka ni napovedal. Po tej logiki in po tem postopku seveda lahko od vsakega tirjate poslovni davek.

Omahen, dasi po nobenem zakonu ni dolžan ne prijave in ne plačila za poslovni davek, se je vendar moral braniti pred oblastvi krivičnega obdavljenja, je imel vsled tega te-le stroške:

Pritožba na davčno okr. oblastvo	Din 25.—
Pritožba na fin. delegacijo	Din 25.—
Pot na sresko poglavarstvo v Litijo en dan zamudil	Din 60.—
Kelek na potrdilo, da nima obrti	Din 20.—
skupaj	Din 130.—

Pecleg teh stroškov pridejo še stroški rubežni in škoda, ki jo bo trpel vsled prodaje.

Gospod delegat: Vprašamo Vas, ste li pripravljeni takoj popraviti krivico, ki se godi Omahnu? Kdo bo povrnil Omahnu stroške, ki so mu jih povzročile davčne oblasti?

Kako je tiger Kulovec uradnike preganjal.

Že parkrat smo omenili, kako je minister Kulovec preganjal razne kmetijske strokovnjake, ki niso pihali v klerikalni rog. Omenili smo slučaj odličnega kmetijskega strokovnjaka Malaska, ki je moral kot edini specialist za živinorejo zapustiti kmetijsko šolo na Grmu in sicer samo radi tega, ker je na lep način svetoval neki primorski učiteljici, ki je znana fašistinja v sezanskem kraju, da naj zapusti čim prej Novomesto, ker bi se ji znalo drugače kaj neprijetnega pripetiti. V Novem-

mestu pa je učiteljčin oče penzioniran državni uradnik, nameščen baje kot tajnik in priganjač klerikalne stranke — njemu se niso mogli zameriti radi tega je moral vredni Malasek »na gavge«.

Drugi slučaj se je dogodil z odličnim delavcem državne trtnice Črtaličem v Novemestu. Tudi ta je bil kar brzojavno odpuščen in sicer samo radi tega, ker ni pihal v klerikalni rog.

Se bolj značilen je slučaj z bivšim državnim pomočnikom ekonom Ivanom Kondom. S tem slučajem se bomo še pozabavili, čim dobimo točne podatke.

O drugih pripravljanih predlogih in načrtih za premestitev bomo še spregovorili.

Karakteristični je tudi slučaj z živinozdravnikom Sokom v Dolnji Lendavi. Moč je odličan živinozdravnik in kakor smo poizvedeli, ni proti njegovemu delovanju bilo nikakih pritožb. Samo eno napako je imel, da ni bil klerikalec, da je bil naše gore list in da se je zameril klerikalnemu poslancu duhovniku Kleklu. In če so bile pritožbe, bi se bila morala zadeva preiskati ter uvesti proti njemu disciplinarna preiskava. Kaj še?! Sok mora iz Dolnje Lendave, ker ni klerikalec, in da se odava avtonomija Slovenije — hajd ž njim v hrvaški Čabar. Kaj, če imaš družino, kaj to, če si pošten in dober uradnik, klerikalna stranka to zahteva, koritar že čaka na mesto, pa moraš iti.

Kaj bi bili šele delali klerikalni ministri, da je bila zemljoradniška stranka v strogi opoziciji proti njihovi vladi?!

K zadnjim dogodkom na naših vseučiliščih.

Kakor je nesrečna politika v naši državi uničila vse gospodarsko življenje, tako ni prizanesla tudi našemu šolstvu. Vse mora služiti najnižim instinktom umazane politične borbe in tako je postal politična žoga učitelj i otrok. To žalostno dejstvo moramo podčrtati, ker nam je bila vedno sveta vzgoja naše mladine in njej smo vedno posvečali vso pozornost. Odločno moramo poudarjati, da obsojamo to nekvalificirano igranje z našim šolstvom, pa naj ga uganja dr. Korošec ali Pribičević. Priznavamo, da mora država imeti velik vpliv na vzgojo svoje mladine. Država, ki tega ne stori, je svoj lastni grobokop, ker si postavi ubijati svoj najdragocnejši zaklad — svoje mladine. Ta vpliv pa mora izjaviti država — ne pa posamezne politične stranke. Ne pa hitro dopusti to zadnje, potem jadramo v najslabšo bodočnost. Na najustudnejši način se je zgodila ta zloraba šolstva v strankarske svrhe pod zadnjima ministrima šolstva dr. Korošec, kakor tudi Pribičević sta izbrala svoje ministrsko mesto — kot najvišja državna funkcionarja — v umazane strankarske svrhe. Oboje učiteljsvo! Vrnite učiteljske vobane v celih državah — en del se boji kaj bo z njim, drugi del upa na zboljšanje. Komu naj ti ljudje še zaupajo? Komu naj zaupa clovek s številno rodbino z majhno ubogo plačo vse svoje bodočnost? Ali se naj opira še na svojo dobro kvalifikacijo, na svoje počestno naporno delo, na svoj neumoren trud za povzdigo šole itd. itd.? Kde mu da danes kaj za to? Vprašajo te samo, kateri stranki pripadaš in potem te sodijo! In komu naj zaupa otrok v šoli? Danes ga še podučuje učitelj te stranke, jutri zopet druge in otrok za, da je moral čni čditi, ker ni bil pristaš te in te stranke. Gospoda, ali ne uvidite, da drvimo v prepad? In sedaj so pri-

šla na vrsto še vseučilišča — ki naj bi bila središče naše kulture in našega znanstvenega dela. Ako pojde tako naprej, postane lahko vseučiliški profesor človek, ki zna komaj čitati, pa je prvi agitator te ali one stranke. Odločno obsojamo tako šolsko politiko ter odločno svarimo pred takim divjanjem v našem šolstvu. Ako res ljubite toliko svojo državo, kakor vedno pripovedujete, potem začnite, gospoda, drugod graditi.

Razne politične vesti.

ZEMLJORADNIKI

se jako pridno gibljejo. Ne samo v krajih, kjer so že doslej bili močni, nego se pripravljajo tudi v razvejane obdelanih krajih. Tako se razvija zelo živahno delovanje v Črnigori in v Novem Pazarju. Kandidatne liste zemljoradnikov so pripravljene že skoraj za vse volilne okraje v državi. Dosedanji predsednik zemljoradniškega poslanskega kluba brat Voja Lažič je nosilec liste v svojem domačem okraju Valjevo, nadalje v beograjskem okraju in v Sremu, kjer je postavljen proti Pašiću. Vsi dosedanja zemljoradniški poslanci zopet kandidirajo.

RADIKALI

imajo frenotno v glavnem dve težavi: Postavljanje poslanskih kandidatov in Pribičević. Stara stvar je, da radikalna stranka prebogača na ljudeh, ki hočejo postati poslanci — koritarstvo! Tako oni smatrajo poslanstvo. Posledice se vidijo na tem, da bosta v celi vrsti volilnih okrajev vloženi najmanj po dve radikalni listi. Celo v banjaškem okraju, kjer je samo Pašić nosilec liste, se je pojavila nova radikalna lista z nosilcem Ristom Odavičem. — Druga težava za radikale je Pribičević. V radikalni stranki je namreč cela vrsta ljudi, ki strankinemu vodstvu silno zamerijo kompromis z Pribičevićem, katerega smatrajo za nesrečo države. S tem je v zvezi govornica, ki je nastala pred par dnevi, namreč, da bo Pribičević odstopil kot minister. Beograjski listi tudi poročajo, da se stalno pojavljajo prepriji med radikali in Pribičevićevimi demokrati, kadar je treba za kak obraj sestaviti skupno listo obeh strank.

ŽALOSTEN KANDIDAT.

Po milosti Pašića in Žerjava, kandidat velikosrbske Srnao za Novo mesto in Črnemelj, g. Zupanič, je postal nekoliko preveč korajžen. V Narodu od 16. decembra ohlapno pripoveduje, kako je v Prečni in Straži dopovedoval samostojnejem, da je metanje v vsako drugo škaflo, kakor v njegovo, metanje v Krko. Če ne bo ta čudni gospodar skromnejši, bomo morali opozoriti vse one, na katere reflektira, da se pravi metati kroglice v njegovo škaflo, ne samo v Krko, nego naravnost v gnojnico.

MOSTVO.

Na seji okrožnega odbora SKS v Mariboru je izjavil Blaž Urleb iz St. Jurja ob južni žel., ko se je Drogenik potegoval za skupni nastop z demokrati in radikali, da Drogenik ne govori prav in da so kmetje odločni nasprotniki skupnega nastopa, ker bi bilo to izdajstvo kmetijskega programa, zato se on v imenu kmetov izreka proti skupnemu nastopu. V celjski »Novi Dobi« pa čitamo, da se je na demokratskem sestanku Blaž Urleb v imenu kmečkega stanu toplo zavzel za skupen nastop. Blaž Urleb, ali je res, kar piše »Nova Doba«?

NARODNI BLOK NA STAJERSKEM.

V Celju so se zbrali demokratje in zborovali pod imenom »Narodni blok«. Demokratsko časopisje poroča, da se je tega zborovanja udeležila tudi SKS. To je laž. Zborovanja se je udeležil le odpadnik Drogenik in dr. Vošnjak. Ker Drogenik kandidira na demokratsko-radikalni listi, je ali demokrat ali radikal, to bo že sam povedal, kaj je. Nesramnost je, da si kdo upa še trditi, da je pristaš SKS, če se bori proti kmetiskemu programu. Radikali so v zvezi s klerikalci petkrat povišali zemljiški davek, povišali za 30% osebno dohodnino, vpeljali neznosne takse, napravili kuluk, prepovedali izvoz prešičev izpod 80 kg, vodili protikmetno politiko, pobijali bosanske kmete, prepredili agrarno reformo itd. Sedaj odpadnika Drogenik in Vošnjak agitirata za to, stopalo družbo, pa si še upata trditi, da sta pristaša kmetске misli, kaj takega trditi zamore le človek, ki se je skregal s svojo pametjo. Take ljudi podpirajo pa le pokvarjeni izdajalci kmetijskega stanu. Pri volitvah bomo temeljito obručnali z vsemi škodljivci kmetijskega stanu.

ZUNANJA POLITIKA.

Velitve v Nemčiji so ostale skoraj brez uspeha. Nobena stranka ni dosegla take večine, da bi mogla prevzeti odgovornost za vodstvo države. Vsekakor je značilno, da je najbolj padlo število komunističnih glasov, kar je najlepši dokaz, da ta stranka skrajne leve nima bodočnosti v državi, kjer ni nihče oviral njenega dela. Po volitvah bo nastala v Nemčiji najbrž velika pregrupacija strank na desno, vsled česar bodo potisnjeni socialni demokrati v najhujšo opozicijo proti meščanski stranki. Pri reševanju vladine krize so se pojavile velike težave, ker se nekatere stranke ne morejo odločiti na levo niti za desno.

Velike diplomatske konference v Rimu in v Parizu. V preteklih dneh se je vršila v Rimu seja Zveze narodov, katere so se udeležili voditelji zunanje politike skoraj vseh držav. Našo državo je zastopal naš zunanji minister dr. Ninčič, ki je ob tej priliki stopil v direktne razgovore z Mussolinijem o zadevah, ki se tičejo naše države. V koliko so ti razgovori uspeli v korist naše države, še ni nobenih poročil. Po končanem zasedanju v Rimu se je podal naš minister v Pariz, da stopi v razgovor s francoskimi državniki. V Parizu je dospel tudi angleški zunanji minister Chamberlain, kjer je razpravljal predvsem o vprašanjih, ki se tičejo izpraznitve nemške kolonske cone in o poročilu medzavezniške kontrolne komisije o razorožitvi v Nemčiji.

Zopet nemiri v Albaniji. Ta dežela večnih nemirov je doživela zopet malo revolucijo, ki je pa bila, kakor se vidi iz poročil, krvavo zadušana. Vlada v Albaniji je začela preganjati z vso strogostjo vse svoje nasprotnike, kar je povzročilo upore v nekaterih delih Albanije. Polna desorganizacija uprave, ki je zavladala v tej nesrečni državi, je pač glavni vzrok večnih pobojev.

Dopisi.

KRANJSKO.

Iz novomeške okolice. V naši okolici je postalo zelo živahno, vse se pripravljajo na volitve. SKS ima pri nas dobre izgleda, kmetске občine bodo oddale svoje glasove svoji stanovski stranki. Klerikalcem gre trda, preveč so varali lansko leto. Minister Kulovec je postal mlekarski strokovnjak. V Prečni so naznanili, da se vrši po maši v šoli predavanje o mlekarstvu. Ko smo prišli v šolo, je kot mlekarski strokovnjak nastopil min. Kulovec in predaval o klerikalnem zmoešanem mleku. Pravil je, da sme samo tako skrivno govoriti o politiki. G. minister le nič strahu, to ne pristojta tigru, če imate čisto vest, le javno stopite pred ljudi. Bojite se, da Vas vprašamo, zakaj ste dali 60.000 K v podporo Rakosetovi zadrugi, tistim, ki jim je toča vse pobila, pa po 100 do 300 K. Ali je to pravica. Rakosetova zadruga je napravila 280.000 kron letnega dobička, povejte zakaj ste ji dali še podporo? Ali ni to vendar denar iz državne kase za agitacijo? Dayke bi bili znižali, to bi bila prava podpora. Takih gospodarjev, kot je min. Kulovec, ne bomo volili, začeli bomo hoditi pa tudi na mlekarska predavanja, da se bomo o teh rečeh osebno pogovorili. — Tudi radikali skušajo svojo srečo pri nas. Celo okolico so prelepili z letaki, naj volimo radikala N. Zupaniča. Na plakatu se N. Zupanič hvali, da je v Beogradu prav dobro znan in da pozna vsak kot in vse osebe. Ko bi N. Zupanič tako dobro poznal kmetске težave in bridkosti, kot beograjsko gospodo, bi nam bil ljubši. N. Zupanič pa naj bo že v naprej prepričan, da pri nas ni Hanavec in vele-srbov, zato smatramo njegovo kandidaturu pri nas za pustno maškerado. Ker pa sedaj ni čas za neumnosti, ampak gre za gospodarstvo, bomo volili vsi tov. Klinec, ki pozna naše razmere, ki je pošteni in ki bo kot poslanec delal za kmeta in obrtnika.

Poljanska dolina. Nič ne pomaga. Kmet se prebujajo tudi pri nas, in čim bolj se širi kmetška zavest, tem bolj se krepijo klerikalne vrste. Enkrat se jim je posrečilo z obljubami preseljariti naše ljudi, ali prebridko smo morali plačati to naše zaupanje. Vidimo, da je rešitev kmeta mogoča samo v njegovi lastni stanovski organizaciji v kmetijski stranki, in vse moramo napeti, da pridemo čim prej do zmage in našega osvobojenja izpod klerikalnega in gosposkega jarma.

Zgoranja Siska. Velik lov! Čuje se, da je izposlovala JDS pri vel. županu, da razveljavi županske volitve

v Zg. Siški, ako si pridobi JDS zadosti glasov za svojega kandidata. Ker pa teh nasilnežev že nobena stranka ne mara, radi njih nlobena, zato so začeli kupovati posamezne glasove. Dirka, ki jo je priredila JDS po Brdu in Dravljah, je nadvse zanimiva. Otvorili so jo za možmi, ki so jim že dokazali, da JDS nima zaupanja pri njih, a sedaj hočejo za vsako ceno, bodisi z lepimi besedami, bodisi z denarjem ali terorjem kupiti njih glasove, da jih osmešijo pred svetom kot neznajčne, pri volilcih, ki so jim zaupali mandat, pa bi jim nakopali zaničevanje in sovraštvo. Vi, oča Andrejček, bi raje poučevali svojega sinčka na levi, ki jih bo rabil v svojem življenju, da Vas v poznejših letih ne upropasti, ker bi Vas to več koristilo, kakor pa da letate za možmi, ki so že zadnjic oddali v Žepu Vašega kandidata in oddali glas Perkotu. Svojega sinčka pa prepuščate učitelju, da ga poučuje, kako je škof žganje kahal v zavodih. Vi pa, g. Zakotnik, bi lahko kar naprej županovali v Zg. Siški, ako bi vpoštevali želje občanov, ki želijo nove šole, da si vedo, da bi ogromno stala, in preskrbeli dobre učitelje, da bi se naša mladina vzgojila tako, kakor je primerne za predmetje. Sklicevali bi malo bolj pogosto seje, izvrševali seje ne sklepe, predložili letne račune, obrazložili letne dohodke in stroške, poročali o občinskih dolgovih, pa bi se Vas ne bilo treba pehati za županskim stolčkom. Ti pa, g. Tomaž, skrbno varuj občinski urad, da Ti ga kdo ne izmakne v času, ko dirkaš po lovu.

Ti pa, Slepi Janez, ko po Brdu laziš, pazi, da si svojih udov tamkaj ne pokvariš!

Z Iga. Ko smo sredi leta 1921. samostojneji napravili konec klerikalnemu gospodarstvu v naši občinski hiši, v kateri so gospodarili 12 let in že mislili, da so v njej vknjženi, so se razmere v občini hitro boljšale. Ta poraz je klerikalne vrveke silno poparil. Preplašeni kot žabe v luži, ko se od silnega štrbunka razprše na vse strani, bili so vsi iz sebe. Vekali so sem in tja, da novi odbor ne bo ničesar delal. In res so začeli v začetku delo ovirati s tem, da so se odstranili od seje, da ni bila sklepna, ker so imeli 7 odbornikov proti 9 in seja se je morala ponovno sklicati po § 42. obč. reda, da je bila sklepna s polovničnim številom. Po zadnjih državnoborskih volitvah jim je zrastle greben, da so se izražali proti nam. — Ne bote dolgo rogovili! — Pa glej ga spaka! Pri novih obč. volitvah dne 15. junija 1924 so bili še vse bolj tepeni. Od 17 odbornikov dobili so jih samo 6. Ta udarec jim je zadal vse hujše bolečine. V obupu so trobili okrog, da to županstvo ne bo dolgo, čez par mesecev bo gerent, kajti računali so na klerikalno vlado. Ko je samostojno prevzela krmilo, je bila blagajna suha. Nje prva skrb je bila, kako popraviti do skrajnosti razdrapano obč. ceste, kako plačati dolgove, da bo občina rešena obresti, in kako rešiti ljudstvo davčnih bremen. S previdnim in varčnim gospodarstvom se je doseglo, da se je že v letu 1922. znižala naklada za 20% na vse neposredne davke. V letu 1923. ostala je še najnižja taksa na klavno živino in 25% naklada na vino. Vsega drugega davka na drugo opojne pijače in direktne davke je bilo občinstvo oproščeno. Pri tem je bilo plačanih 7000 K dolga in prihranili so se še lepi tisočaki. Pred nekaj dnevi smo imeli obč. sejo. Na dnevnem redu je bil obč. proračun za leto 1925. Ko župan ugotovi sklepčnost, prečita proračun, katerega odbor z malo spremembo nekaterih točk soglasno odobri. Stroški proračuna so znašali okroglo 82.000 K. Ker pa prebitek iz l. 1924. presega primanjkljaj proračunjenih stroškov, se je sklepalo, naj se vsak občinski naklad za l. 1925. opusti. Prisotne klerikalce je to boletlo, so med seboj nekaj mrmrali, povedali pa niso, kaj da hočejo. Prišlo je do glasovanja in klerikalci so vstali in od seje odšli z izjavo, da bodo nam povsod nasprotovali. S tem je bila seja nesklepčna. Klerikalci so potem trobentali, da bodo pri vsaki seji odšli tako, da proračun ne bo mogel priti do zaključka. Župan je čez nekaj dni sklical ponovno sejo o istemu predmetu po § 42. obč. reda. Klerikalci so se seje udeležili, in ko zopet prišlo, da bi se glasovalo, so jo zopet popihali. Ostali člani odbora so pa sklepali naprej in proračun zaključili s tem, da je občinstvo prosto vseh obč. davčnih naklad. Klerikalni mogočnejši, ko so vozili občinsko ladjo dolga leta in jo slednjič pustili v mlaki, si potom volitev ne upajo več priti do kr-

mila, ker vedo, da bi bili vsakokrat tepeni z močnejšo gorjačo. Zato so pa začeli mešati štrono, da bi na kak način prišli potem gerentstva do moči. Pa zviti lisjaki tudi tukaj ne bodo nič dosegli. Mi mislimo, da je ni take vlade, da bi metala take občinske zastope, ki so lahko drugim v izgled, in tudi vladi sami, da stori konec preklinjanju radi neznosnih davčnih bremen. Joško in Joško! Prenehajta s temi komedijami! Po tej poti ne bosta prišla ob zaželene čisti. Dragi volilci, Vas pa razjemo: Vadiite, kako ste prav naredili, ko ste dali moč samostojni stranki. Prosti ste vseh občinskih davčnih naklad, ne vidite korupcije, pa tudi o kakem strankarstvu v obč. uradu ni sledu. Če bi tako naredili pri zadnji državnozborni volitvi, da bi dali vso moč svoji pravki kmetijski stranki, bi bil gotovo še red pri tej prokleti dohodnini. Šibo, ki so si jo volilci pri teh volitvah splekli, čutimo vsi. Komur niso klerikalni sleparji popolnoma iztemnili pameti, ta ne bo šel dne 8. februarja na njihove limance!

Duple. Popolni polom Brodarjeve protikmetске politike v Dupljah. V nedeljo smo imeli pri nas koristno zabavo. Poslanec Brodar je sklical shod v dvorano, SKS pa k tov. Stulerju. Slednjega se je udeležil tov. Ažman v družbi s tov. Ankeletom. Na željo navzočih je padel predlog, da gremo vsi na Brodarjev shod dognat, zakaj se ta dva voditelja ne moreta sporazumeti. Shod je trajal tri cele ure. Debata je življala, trezna, le poslanec Jarež se je zviljal, kakor kača, ki se ji stoji na repu. Prisotni je bil tudi g. župnik iz Dupelj, mirona oseba, vzor duhovnika, ki ni spregovoril besede. Cast takim dušnim pastirjem! Shod je popolnil vso dvorano. Ali občan med Brodarjevo in tov. Ažmanom je bil silen. Ubogi Janez je izjavil, da če pri prihodnjih volitvah dobijo SLS vse poslance, jih je še zmeraj le 26, drugih pa je tri sto. Nato pripomni tov. Ažman, ali je še potreben tako strankovoli, če že naprej pove, da nič ne more, Janez pravi, da se bije boj za ohranitev Slovenije. Tov. Ažman pripomni, da ni v nevarnosti ne država, ne vera, ne Slovenija, ampak v nevarnosti so kmečki domovi, da jih davčni vijak popolnoma ne požene na boben. Navdušenje je nastalo po teh besedah po dvorani. Janez se je začel jeziti na Radića in Prepeluhove republikance in rotiti, da se vsaj teh ne voli. Nato mu pripomni tov. Ažman, zakaj se jezi na Radića, ki je bil Korošev kompanjon. Splošen smeh je nastal v dvorani, ko pripomni tov. Ažman, da se Janez ne boji Radića in Prepeluha kot republikance, ampak se le boji, da bi njemu samemu vsled tega 8. februarja primanjalo kugelec. Ta shod je bil za nas zelo koristen.

BOHINJSKI KOT.

Okrajni kandidatje za razpisane volitve v narodno skupščino. Kakor že znano, hočemo, da bi zastopal naš okraj v skupščini dobro nam poznani tov. Ažman. Mnogo srečnejši od nas so bili v odločitvi našega okrajnega kandidata in njegovega namestnika gospodje, ki pravijo, da so zastopniki slovenskega ljudstva in katere se po domače imenuje klerikalce. Za okrajnega kandidata so namreč določili inž. Dušana Serneca, posestnika vile na Bledu, bivšega ravnatelja Završnice v eni sedaj docenta na ljubljanskem vseučilišču, kot njegovega namestnika pa advokata dr. Marko Natlačena v Ljubljani, ki menda naše bohinjске doline še sploh nikdar videl ni. Za danes samo to. Na vprašanje bohinjске električne centrale se povrnemo še pravočasno, enkrat za vselej pa hvala za poklon, ki ste ga Bohinjcem s tem dali. Ako je bil v vaših očeh Bohinjec prej zarukan, danes ni več.

Kmetje so protidravnji. Preteklo nedeljo sta se vršila v Bohinjski Bistrici in Srednji vasi sestanka naših tamošnjih krajevskih organizacij. Komaj so bili sestanki zaključeni, že je prihitela žandarmerija k našim tovarišem, pri katerih so se ti sestanki vršili, ter zahtevala točnih podatkov, koliko je bilo udeležbe, kdo se je udeležil, kaj se je govorilo in kdo je govoril. Gospodje, ki imate danes vlado v rokah, imate sicer moč dati nas pretepati in celo s palicami, nikdar vam pa ne priznavamo pravice, da se na tak način poučujete o naših sestankih. Tudi slovenski kmet je boljši državotvoren in bolj jugoslovanski, kakor pa tisti gospodje, ki se že danes boje za svoja korita.

Širite „Kmetijski list“!

ILIRSKA POSOJILNICA

r. z. z. o. z.

LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8 sprejema

hranilne vloge po 8% do 12%.

Jamstvo za vloge čez Din 1.000.000.—

POPOLNOMA VARNO NA-LOŽEN DENAR!

Razno.

IZ DZUNGLE NAŠIH TIGROV.

Rjovenje v katoliški Jugoslaviji je prenehalo, ali bolje: se je spremenilo v tiho skrnanje. Lista je vložena, rekurza ni več.

Ko so atku lomili zobe, je bil prav posebno vnet prijatelj Oražem. Pravi je zato, ker je zgradil preveč cest. In kdo bo pa vse to posipal, se je jezil Oražen iz Most. Ko je Smodej v Kamniku propadel s 25 glasovi proti Streinovi 71. glasovom, je ostala še ljubljanska okolica. In tako je za atka glasovalo samo 40 zaupnikov, a za Smodeja kar 111 možiceljnov. Ko je hotel atek po prijateljih izvedeti, zakaj so ga podrlji, je dobil odgovor: zato ker je preneumen. Lepa je klerikalna hvaležnost.

Oče Jakob Vrečko so tudi odžagani. Presneta reč: kdo bo neki sedaj kritiziral proračun za pošto in »dajal ure« v šmarnski posojilnici. Bivši poslanec Kranjc pa je padel v nemilost že dvakrat, ko je glasoval proti klubu in za zakon proti toči. Prav mu je, zakaj pa ni držal discipline in jo gladko urezal za Sušnikom, ki ni vedel kako mora glasovati.

Ko je lansko spomlad neki Samostojnež vprašal člane klerikalne stranke, kako je to, da so tako slab

materijal poslali v Beograd, je odgovoril:

»Saj ste tega krivi vi Samostojneži, vedno vpijete: kmeta, kmeta! Pa smo morali tudi mi! In ker nimamo pri naši stranki pametnih kmetov, smo morali pač vzeti, kar je ostalo.« Zato so letos postavili samo na Kranjskem: pet duhovnikov (Korošec, Škulj, Bajec, Smodej, Kulovec), potem devet inteligentov (dr. Rožič, Terseglav, dr. Mohorič, prof. Sušnik, učitelj Jevnikar, prof. Jare, inženir Srncec, dr. Natlačen, novinar Kremžar) ter samo tri kmete (Brodar, Strein, Nemanič) poslednjega takorekoč že z naprej odrezano glavo.

Kmečka Zveza je torej zopet hudo zvezana, Remčeva žlahta pa bogato obdarovana od političnega Miklavža.

Gostinčarčku so dali v tolažbo mlado ženico.

Bivši sošolci g. Škulj-a nimajo posebno vzvišenih misli o zmoglostih dolenjevaškega fajmoštra. In vendar mož že spet mašuje, Terseglav pa ponižno ministrira. Kako to?

Imel je silen govor na zaupnike ino je bil začel: »Govorite o republikanstvu, ali vam rečem, da ga ni večjega (stopil je na prste) kakor sem jaz. Večji od Radiča in vseh republik na svetu. Ali težave so v tem, da samo v Ribnici lahko tako govornimo, v Beogradu pa ne smemo, ker bi ne mogli v vlado. (Odobravanje.) Vi-

dite, ker vam pa hočem dati zvezo z morjem, vodovod v Suho Krajino, ker hočem regulirati Bistrico in odpeljati vodo izpod Dolenje vasi, ker hočem, ker hočem — — — in še vse drugo, vsa prosim, da toliko časa z republiko počakate... (Odobravanje.) Zato je dobil Škulj čez 40 glasov, Terseglav pa samo dva. Kdo je torej od večje inteligence?

»Kmetijski List« za leto 1925. naročite! 30 Din stane celo leto.

»Kmetijski koledar« za 1. 1925. kupujte. Razprodajalci pošljite obracun! Koledar se naroča pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8.

Za podlistek v »Kmetijskem Listu« 1. 1925. je zelo dobro preskrbljeno. Izbajala bosta dva kmečka romana. Eden izviren in eden prevod. Ne zamudite.

Močan potres se je čutil zadnji petek zjutraj ob pol 5. uri v Ljubljani in okolici. Par dni poprej so čutili potres v Brežicah in okolici.

Gornjesavinjska posojilnica v Mozirju je te dni slavila ptedesetletnico svojega obstoja in spada med najstarejše slovenske posojilnice.

Grozen umor je izvršen v Studencih pri Mariboru. Umrjeni so bili od 12. na 13. dan tega meseca čevljar Mihl, njegova žena in njegova hčerka. Zapri so mizarskega mojstra Snuderla z Brega pri Ptujju, ker je osumljen, da je izvršil ta strašen umor.

Na Norveškem so bile koncem oktobra t. l. volitve v parlament. Nova kmečka stranka je dobila pri tej priliki 22 poslancev.

Strašen zločin je izvršil v Nemčiji tovarniški ravnatelj Angerstein. Umoril je svojo ženo, taščo, služkinjo, dva svoja vrtnarja, dva pisarniška uradnika in svakinjo. Imel je lastno vilo, v kateri je vse to izvršil. Da bi zatri sled, je stanovanje polil z benzinom, da bi zažgal. Sam si je zadal nekaj poškodb z nožem. Predno je zažgal, je že bila policija v hiši. Najprej se je izgovarjal, da so roparji izvršili napad, toda kmalu je priznal svoja strašna dejanja. Angerstein je v tovarni, v kateri je uslužben, izvršil velike poverebe.

Tržne cene v Ljubljani (v dinarjih): Za 1 kg govedine 24—27, teletine 25 do 30, prašičjega mesa 29—34, mešane slanine 33—34, masti 35—38, šunke 45, prekajenega mesa 35—45, koštrunovega 18—19, jagnjetine 25, kozličevine 28, konjskega mesa 10 do 12, polprekajenih kranskih klobas 45. Za kos: piščanec večji 20—30, kokoš 40—50, petelin 40—45, nepitana gos 70—80, domači zajec 10—25, divji zajec 40—70, poljska jerebica 25, gozdna 30, ključnač 25—30. Za 1 kg: srne 25, ščuke 40. Za 1 liter mleka 3—3.75. Za 1 kg: surovega masla 50, čajnega 60—70, masla 50, bohinskega sira 52, sirčka 12. Eno jajce 2.25 do 2.50. Za 1 kg: jabolč 2—7, hrušk 6—10, orehov 10, luščenih orehov 25,

kuten 10, suhih lrušk 6—7. Za 1 liter petroleja 6.50. Za 100 kg: pšenice 390, rži 360, ječmena 380, ovs 335, prosa 275, nove sušene koruze 310, ajde 300, fižola ribničana in prepelčarja 475, graha 400, leče 600. 1 m² trdih drv 160—220, mehkih 120—150. Za 100 kg sladkega sena 150, polsladkega 80, kislega 75, slame 75. Za 1 kg endivije 15, radiča 10, poznega zelja 1.50, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2.50, ohrovt 3, karfijole 15, kolerab 6, podzemljice 1, špinace 8, paradiznikov 10, čebule 2—2.50, česna 14 do 15, krompirja 1.50—1.75, repe 0.50 do 1, kisle repe 2.

Naš izvoz v mesecu oktobru je znašal nad milijardo dinarjev. Izvozili smo vsega skupaj blaga 41.572 vagonov po 10.000 kg. Glavni izvozni predmeti so bili: Pšenice 3640 vagonov, stavbnega lesa 9785 vagonov, pšenične moke 1243 vagonov, žive goveje živine 13.454 komadov, jajc 145 vagonov, fižola 572 vagonov, svežega mesa 155 vagonov, kmelja 48 vagonov, ostalega žita (razen pšenice) 961 vagonov, koruze 929 vagonov, suhih sliv 258 vagonov, živih prašičev 8273 komadov, lesa za kurjavo 5551 vagonov. V prvih desetih mesecih letošnega leta je količina izvoza povečala, pa tudi vrednost, kljub temu, da se je dinar letos precej pobiljšal.

Kmetije in kmetice: Kupujte in podpirajte samo one trgovce, ki v našem listu inserirajo: Kdor nas podpira, podpirajmo mi njega!

Izšla je Blasnikova Velika Pratika za navadno leto 1925, ki ima 365 dni. Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri J. Blasnika naslednjih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg št. 12.

Kje se najbolje kupi božična darila, je brez dvoma znano. „Pri nizki ceni“ Ign. Žargi „Pri nizki ceni“ LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA št. 3. nudi enjenim odjemalcem veliko izbiro raznega perila in rokavje, nogavic, dalje veliko izbiro damskih, moških in otroških samskih potrebščin ter raznih površnih jopie, jumperjev, otroških obleke. SVILENE IN PLETENE SAMOVEZNIČE itd., itd. Velika izbira za krojače in šivilje.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z o. z. V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6 obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po 8% Večje in stalne vloge s odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo proti poroštvo in proti zastavi.

Izjava. Podpisani Filip Jurkovič, posestnik v Ger. Radgoni, sem bil v št. 63 dnevnika »Jutrzanje Novosti« od 12. aprila 1923 napisal in objavil članek z naslovom »Poslanec«. V tem članku sem na časti žalil gospoda Ivana Ureka, posestnika in bivšega poslanca v Globokem, očitajoč mu zlasti »avstrijske denuncijantstvo«. Ker je g. Urek na ta članek proti meni vložil tožbo na delnem sodišču v Ljubljani, izjavljam podpisani Filip Jurkovič radevolje, da je vsebina inkrimiranega članka neresnična, ter da sem ga priobčil le zapeljan vsled mistifikacije. Zlasti prekleujem očitke »denuncijantstva«, ker sem se prepričal, da je očitek neosnovan. Ljubljana, 9. dec. 1924. Filip Jurkovič, m. p.

Združene opekarne d. d. Ljubljana, Miklošičeva cesta 13. preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najbolje preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovec (biber) in zidno opeka. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

SALONIT se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izborne kakovost. »SALONIT« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Posluje po celi Jugoslaviji Ustanov. 1. 1915. — Del. glavica znaša 3,000.000 Din v zlatu. **JUGOSLAVIJA** splošna zavarovalna družba. Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani sklopa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zasterovanja, 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vsled lalnškega vploma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanje proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji to delajoči zavod. Družba je prevzela od »Orlake vajejme zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelki) in »Franko-hongroise« ves njihov kupčijski obostoj v naši državi. — Najljubejše tarife. Takojnja plačila škod. — Glasom narode ministrstvo za vojno in morarico nadomeštuje police splošne zavar. družbe »JUGOSLAVIJE« izsiljene kavgje za častnike. Pisarna: Dunajska cesta 15. Telefon 57.

Priporočamo trdko **Josip Petelin**, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljanci.) NAJCENEJŠI NAKUP nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rjavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Naročajte Kmetijski koledar za leto 1925.

„JUGOMETALIJA“, Ljubljana izdeluje vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vseh vrst kleparska, ključavničarska in vodovodno-inštalacijska dela. Znižane cene. Točna in solidna postrežba. Kolodvorska ul. 18.

PORTLAND-cement iz »Split« najboljšje kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri **„EKONOM“** Kolodvorska ulica št. 7. Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

JOHAN se dobi v vseh specerijskih prodajalnah. Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji **„VRT“**, Džamonja in drugovi, družba z omeje. zav., Maribor. Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in dreveje imamo. Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA Podružnice: Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptui, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica Brzojavi: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni: TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 19,000.000 — 139, 146, 458. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. EKSPOZITURE: Logatec, Prevalje. Natisnila tiskarna »Mercur«, trg.-ind. d. d. v Ljubljani.